

ВИБОРЧА ПРОГРАМА

кандидата на посаду директора

Інституту імпульсних процесів і технологій

НАН України

кандидата технічних наук, старшого дослідника

ПРИСТАША МИКОЛИ СЕРГІЙОВИЧА

Інститут імпульсних процесів і технологій НАН України понад 60 років є єдиною в Україні установою, що системно розвиває фізичні основи і прикладне застосування електричного розряду в рідинах. Колектив зберіг наукову школу в умовах воєнного часу, і тепер перед нами стоїть подвійне завдання: підтвердити наукову результативність і продемонструвати реальну цінність розрядно-імпульсних технологій для відновлення та розвитку регіону. Ця програма визначає основні напрями моєї роботи як директора.

НАУКОВИЙ ШЛЯХ

- Народився 18 серпня 1989 року у м. Миколаєві.
- 2004 – закінчив Миколаївську загальноосвітню школу І-ІІІ ступ. №6.
- 2006 – закінчив Миколаївський морський ліцей імені професора М. Александрова.
- 2010 – отримав базову вищу освіту за напрямом «Інженерне матеріалознавство» у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв) та здобув кваліфікацію молодшого інженера-механіка.
- 2012 – отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Композиційні та порошкові матеріали, покриття» у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв) та здобув кваліфікацію магістра з композиційних та порошкових матеріалів, покриттів.
- 2012 – почав працювати інженером в Інституті імпульсних процесів і технологій НАН України у відділі №43. Того ж року поступив до аспірантури Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України, м. Київ без відриву від виробництва, та був підвищений у посаді до молодшого наукового співробітника. Вступив до Українського матеріалознавчого товариства, членом якого є по теперішній час.
- 2017 – здобув науковий ступінь кандидата технічних наук за спеціальністю «Порошкова металургія та композиційні матеріали» та був підвищений до посади наукового співробітника.
- 2018 – по теперішній час займаю посаду старшого наукового співробітника у відділі №43 Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України.
- 2018, 2020 та 2022 – отримував Стипендію Президента України для молодих вчених. Лауреат Премії Президента України для молодих науковців 2020 року.
- 2025 – отримав вчене звання «Старший дослідник» за спеціальністю «Матеріалознавство».
- 2026 – нагороджений Почесною грамотою НАН України «За вагомий внесок у розвиток української науки, самовіддану працю і підтримку наукової й освітньої діяльності в Україні у сучасних умовах та з нагоди Дня науки».
- Співавтор більш ніж 100 публікацій серед яких 1 монографія та 12 патентів України.

1. НАУКОВА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ

За 2025 рік інститут опублікував 53 роботи, з яких 23 індексуються у Scopus та Web of Science. Це 1,33 публікації на одного науковця – міцна база, яку необхідно розвивати: акцент робиться на досягненні якісних, а не кількісних показників – збільшенні частки публікацій у журналах міжнародних наукометричних баз першого та другого квартилів, підготовці монографій, забезпеченні відкритого доступу до результатів і формуванні інституційного репозитарію публікацій ІПТ.

Серед пріоритетів – відновлення регулярного проведення Всеукраїнської наукової конференції «Сучасні технології обробки матеріалів» та підготовка до міжнародної наукової конференції у 2027 році з нагоди 65-річчя інституту. Зважаючи на умови воєнного стану, заходи плануються у гібридному або онлайн-форматі.

Наукові результати ІПТ мають пряму промислову цінність і повинні бути захищені юридично. Щорічне подання патентних заявок на винаходи та корисні моделі повинне заохочуватись.

2. УЧАСТЬ У ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ

Участь у вітчизняних конкурсах і програмах: Національний фонд досліджень України (НФДУ), програми Державного оборонного замовлення та двостороннє грантове співробітництво з інститутами Польщі, Литви, Болгарії та інших країн ЄС – є першочерговими напрямками.

Участь у програмах ERC, JRC, NATO SPS та Horizon Europe розглядаються як бажана перспектива міжнародного зростання, а також можливість відновлення науково-технічного співробітництва з давніми зарубіжними партнерами інституту з Франції, Республіки Корея, Бельгії та інших країн. Підготовча робота – формування публікаційного профілю, Gender Equality Plan – буде розпочата в першій половині каденції як основа для майбутніх заявок.

3. РОЗРЯДНО-ІМПУЛЬСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТА ЗАХИСТУ РЕГІОНУ

Інститут імпульсних процесів і технологій НАН України має унікальний арсенал розрядно-імпульсних технологій, сформований за понад 60 років наукової роботи. Сильною стороною інституту є реалізація завершеного циклу: від фундаментальних досліджень через прикладні розробки та дослідно-конструкторські роботи до виготовлення обладнання і впровадження. Данні технології мають широкий спектр практичних застосувань: від зміцнення матеріалів і конструкцій до відновлення промислової інфраструктури і переробки відходів. В умовах воєнного часу особливої актуальності набуває і потенціал цих технологій для розвитку та захисту регіону – напрям, який заслуговує на окрему увагу і системну роботу.

Пріоритетом є пошук партнерів і замовників, зацікавлених у впровадженні технологій ІПТ. На оновленому сайті інституту буде розміщено структурований каталог технологічних пропозицій із описом можливостей і умов співпраці – як відкритий інструмент трансферу технологій. Взаємодія з Миколаївською міською радою, ОВА та Торгово-промисловою та створено інституційний канал для

залучення замовників із регіону. Технологічні пропозиції ІПТ будуть представлені на інвестиційних форумах та виставкових заходах у рамках Інвестиційного паспорту Миколаївської області.

4. КАДРОВИЙ РОЗВИТОК ТА ПІДГОТОВКА НОВИХ НАУКОВЦІВ

Збереження кожного члена наукового колективу – пріоритет. Досвід і компетенції наших науковців є унікальним надбанням, яке необхідно передати наступному поколінню. Для цього буде запроваджено систему наставництва: кожен молодий дослідник, що приходить в ІПТ, отримує наукового куратора – досвідченого фахівця відповідного напрямку, який супроводжує його від перших кроків до самостійної наукової роботи. Науковці, які мають усі необхідні показники результативності, отримуватимуть підтримку та сприяння керівництва у кар'єрному зростанні – своєчасному присвоєнні наукових звань і залученні до керівних ролей у проєктах та підрозділах.

Основним шляхом підготовки нових науковців є співпраця з університетами: аспіранти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Чорноморського національного університету імені Петра Могили та інших закладів вищої освіти запрошуватимуться до виконання дисертаційних досліджень на базі ІПТ із подальшим зайняттям наукових посад. Система наставництва робить цей шлях осмисленим і ефективним: молодий дослідник інтегрується в реальну наукову роботу інституту, а не лише «прикріплюється» для написання тексту дисертації. Мета – щорічно залучати не менше одного аспіранта. Протягом найближчих п'яти років заплановано захист трьох докторських дисертацій співробітниками інституту – це дозволить провести планове поповнення наукових підрозділів.

Навчальні грантові програми (ENABEL, RIS) розглядаються як можливість підвищення кваліфікації наявних співробітників і розширення горизонтів молодих дослідників. Відновлення практика внутрішніх конкурсів наукових робіт молодих вчених із виплатою призових нагород і залученням до подання заявок на стипендії НАН України та Президента України.

5. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ

Науковий авторитет установи формується не лише у виданнях Scopus, а й у свідомості суспільства. Інститут імпульсних процесів і технологій – унікальна наукова установа з понад 60-річною історією і результатами, здатними по-справжньому захопити.

Планується активна присутність інституту в соціальних мережах: регулярні публікації про дослідження, технології, людей. Відео з лабораторій, пояснення наукових результатів, історії вчених – все це формує живий образ інституту і приваблює молодь. Щорічна участь у Всеукраїнському фестивалі науки, спільні науково-практичні заходи з університетами-партнерами стануть регулярною практикою залучення молоді та просування інституту в регіоні.

Участь у регіональних науково-популярних заходах та співпраця з місцевими медіа та університетами підсилить ефект. Популяризація науки – це одночасно місія, репутація і кадрова стратегія.

6. ІНСТИТУЦІЙНА СТІЙКІСТЬ

Стійкість інституту в умовах воєнного часу – це не лише наукова результативність, а й здатність безперебійно функціонувати попри зовнішні виклики. Перші кроки: пошук можливості створення резервного електроживлення для критичних об'єктів інституту, оновлення планів евакуації і відновлення роботи. Будуть розглянуті варіанти альтернативної енергетики. Інститут продовжує використання наявних систем документообігу – М.Е.ДОС та РІТ НОД НАН України – і розвиватиме їх у напрямі повної цифровізації внутрішніх процесів.

Оновлення матеріально-технічної бази буде відбуватися виключно за рахунок грантових програм та позабюджетних коштів. Пріоритетом буде вимірювальне обладнання, що безпосередньо впливає на точність досліджень, якість публікацій і можливість виконання госпдоговорів. Ефективне використання наявного обладнання досягається через відкритий внутрішній реєстр і доступ усіх підрозділів до спільних ресурсів.

Академічна доброчесність є основою репутації установи. Буде затверджено Положення про академічну доброчесність та Кодекс етики Інституту імпульсних процесів і технологій у відкритому доступі. Буде запроваджена система перевірки наукових текстів на запозичення. Ці заходи – не формальність, а захист імені інституту.

7. ВІДКРИТЕ УПРАВЛІННЯ ТА ПРОЗОРИСТЬ

Директор є найманим керівником, підзвітним колективу. Щороку планується публічний звіт директора перед Вченою радою і всім колективом: результати за ключовими показниками, виконання програми, фінансовий стан. Звіт публікується у відкритому доступі. Це не лише вимога законодавства – це базова повага до людей, які обрали керівника установи.

Стратегічні рішення – в тому числі щодо структури підрозділів, розподілу ресурсів, пріоритетів наукових напрямів – обговорюються з керівниками відділів до прийняття, а не після. Вчена рада є дієвим органом, а не формальним: її засідання регулярні, порядок денний оголошується заздалегідь, рішення виконуються.

Стратегічною метою на період каденції є перехід та закріплення Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України у групі Б державної атестації наукових установ МОН – як визнання результативності нашої наукової школи і основи для подальшого розвитку інституту.

Присташ Микола Сергійович

Кандидат технічних наук, старший дослідник,

